

5.4.2024

Hyvinvointialuelouden ja –hallinnon neuvottelukunta 2/2024

Aika pe 5.4.2024 klo 9.00 - 10.30

Paikka Teams-etäyhteys

Kutsuttu

Puheenjohtaja

Anna Kaisa-Ikonen, kunta- ja alueministeri, valtiovarainministeriö

Maija Niskala, ministerin erityisavustaja, valtiovarainministeriö

Varapuheenjohtaja

Juha Majanen, valtiosihteeri kansliapäällikkönä, valtiovarainministeriö

Jäsenet

Susanna Huovinen, alivaltiosihteeri, valtiovarainministeriö

~~Minna-Marja Jokinen, hallitusneuvos, yksikön päällikkö, valtiovarainministeriö~~

Pasi Leppänen, finanssineuvos, yksikön päällikkö, valtiovarainministeriö

Tanja Rantanen, budjettineuvos, yksikön päällikkö, valtiovarainministeriö

~~Eeva-Riitta Pirhonen, ylijohtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö~~

Pasi Rentola, talousjohtaja, opetus- ja kulttuuriministeriö

~~Kimmo Kohvakka, pelastusylijohtaja, sisäministeriö~~

Kari Hakari, osastopäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö

Tiina Korhonen, osastopäällikkö, työ- ja elinkeinoministeriö

Anneli Kiljunen, aluehallituksen puheenjohtaja, Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Tero Järvinen, hyvinvointialuejohtaja, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Sami Sipilä, konsernipalvelujen toimialajohtaja, Etelä-Savon hyvinvointialue

Camilla Söderström, hallintojohtaja, Itä-Uusimaan hyvinvointialue

Jukka Lindberg, hyvinvointialuejohtaja, Kainuun hyvinvointialue

~~Olli Naukkarinen, hyvinvointialuejohtaja, Kanta-Hämeen hyvinvointialue~~

Petrus Kukkonen

Helinä Saarela, talousjohtaja, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Maria Kaisa Aula, aluehallituksen puheenjohtaja, Keski-Suomen hyvinvointialue

~~Mikko Komulainen, hyvinvointialuejohtaja vt., Keski-Uusimaan hyvinvointialue~~

Harri Hagman, hyvinvointialuejohtaja vt., Kymenlaakson hyvinvointialue

Tapani Melaluoto, aluehallituksen puheenjohtaja, Lapin hyvinvointialue

Markus Syrjänen, konsernipalvelujen johtaja, Länsi-Uusimaan hyvinvointialue

Juhani Sand, konsernipalvelujen johtaja, Pirkanmaan hyvinvointialue

Linda Jakobsson-Pada, hallintojohtaja, Pohjanmaan hyvinvointialue

Ismo Rouvinen, talousjohtaja, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

~~Anu Vuorinen, strategia- ja talousjohtaja, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue~~

Kari Janhonen, talousjohtaja, Pohjois-Savon hyvinvointialue

Antti Niemi, talousjohtaja, Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Kirsi Varhila, hyvinvointialuejohtaja, Satakunnan hyvinvointialue

Mikko Hokkanen, konsernipalvelujen johtaja, Vantaa-Keravan hyvinvointialue

Laura Saurama, konsernijohtaja, Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Matti Bergendahl, toimitusjohtaja, HUS-yhtymä

Daniel Sazonov, apulaispormestari, Helsingin kaupunki

Pysyvät asiantuntijat

Ville-Veikko Ahonen, finanssineuvos, muutosjohtaja, valtiovarainministeriö

~~Jarkko Levasma, ICT-johtaja, valtiovarainministeriö~~

Sihteeristö

Noora Heinonen, finanssineuvos, valtiovarainministeriö	pääsihteeri
Antto Korhonen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö	asiantuntijasihteeri
Hanna-Maija Perttola, projektiassistentti, valtiovarainministeriö	tekninen sihteeri

Erikseen kutsutut

Mervi Kuittinen, hallitusneuvos, valtiovarainministeriö, asiak kohta 4
Pasi Leppänen, finanssineuvos, yksikön päällikkö, valtiovarainministeriö, asiak kohta 4
Antti Väisänen, johtava erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö, asiak kohta 5
Jenni Jaakkola, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö, asiak kohta 5
Jenni Kellokumpu, johtava erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö, asiak kohta 5

Käsiteltävät asiat**1. Kokouksen avaus ja osallistujien vahvistaminen**

Puheenjohtaja Anna-Kaisa Ikonen avasi kokouksen klo 9.02.

2. Esityslistan hyväksyminen

Kokouksen esityslista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

4. HE-luonnos hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta (ohjausmuutosten ns. II vaihe)

Mervi Kuittinen esitteli ohjausmuutosten toiseen vaiheen HE-luonnosta. Keskeinen uusi ehdotettava ohjausinstrumentti olisi ennakollinen talouden ohjauksen menettely, jonka valtiovarainministeriö voisi käynnistää laissa määriteltyjen kriteerien täytyessä. Menettelyn tavoitteena olisi ehkäistä hyvinvointialueen talouden tilan vaarantumista.

Keskusteltiin HE-luonnoksesta. Alueiden edustajat toivat esiin huolensa siitä, että nykyisin tehtävät ja velvoitteet, rahoitus ja henkilöstön saatavuus eivät kohtaa, ja että alueet ovat monessa kohtaa mahdottoman haasteen edessä. Valtion tulisi tukea muutostyötä normeja keventämällä. Talouden ja

sisällän ohjauksen ei nähdä myöskään kulkevan käsi kädessä, VM:n ja STM:n ohjauksessa on havaittu ristiinohjaamista.

Alueilta myös kyseenalaistettiin sitä, että mihin ongelmaan kyseinen HE vastaa, mitä lisäarvoa uusi ennakollinen neuvottelumenettely tuo vuotuisen hyvinvointialueneuvotteluprosessin lisäksi, ja että löytyykö ministeriöistä sellaista osaamista alueiden tueksi, josta olisi aidosti alueiden toiminnan kehittämisessä tukea. Menettelyn nähtiin myös kaventavan alueiden itsehallintoa entisestään. Keskusteltiin myös investointien ohjauksen ja lainanottovaltuuksien prosesseista, joita pidettiin jäykkinä ja alueiden muutostyötä hidastavina. Tuotiin myös esiin, että ennen kaikkea tarvittaisiin valtioneuvoston ja alueiden tiiviimpää vuoropuhelua, ei uhkana pidettäviä lakisääteisiä prosesseja.

Lopuksi valtioneuvoston edustajien toimesta todettiin, että ohjausmuutoksilla pyritään siihen, että jatkossa rahoitus, tehtävät ja velvoitteet kohtaisivat paremmin toisensa. Tavoitteena on tukea hyvinvointialueiden onnistumista. On myös huomioitava, että ennakollinen talouden ohjauksen menettely ei ole oikeudellisesti sitova, vaan kyse on informaatio-ohjauksesta. Sen tavoitteena on yhteensovittaa ministeriöiden ja alueen näkemyksiä tarvittavista toimenpiteistä. Menettelyllä pyritään ennakoivasti välttämään arviointimenettelyn käynnistyminen, jolloin menettelyä voi pitää myös alueiden itsehallintoa turvaavana.

5. Hyvinvointialuetalous JTS-valmistelussa

Jenni Kellokumpu kertoi hyvinvointialueiden valtionrahoituksen JTS-valmistelusta. Nyt tehtävässä päätöksessä huomioidaan tehtävämuutosten vaikutus vuoden 2028 rahoitukseen sekä palvelutarpeen kasvuarvion ja hyvinvointialuindeksin päivittyneet tiedot koko kehyskaudelle. Lisäksi huomioidaan jälkikäteistarkistus vuonna 2025 sekä arviona vuosille 2026-2028.

VM:ssä on JTS-valmistelun yhteydessä valmisteltu aluekohtainen kustannusten painelaskelma, jota voidaan verrata alueiden omien taloussuunnitelmien mukaisiin kustannuslaskelmiin. Laskelmien ero kuvaa alueellista talouden sopeuttamistarvetta.

Keskusteltiin alueiden taloussuunnitelmien realistisuudesta, alueiden talouden sopeuttamismahdollisuuksista sekä mahdollisesta tarpeesta purkaa tehtäviä ja velvoitteita. Painotettiin jatkuvaa vuoropuhelua alueiden ja valtioneuvoston välillä, jotta tilannekuva alueiden taloustilanteesta pysyy ajantasaisena mm. jatkuvien muutostalousarvioiden valmistelun myötä.

6. Ilmoitusasiat

- a. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun **vuodelle 2021** valtiovarainministeriöstä myönnettyjen valtionavustusten (VN/14629/2021) käytöstä on saatu viimeisen valtionavustuksen saajan raportti 7.3.2024. Valtiovarainministeriö on tarkastanut kaikki raportit, jotka eivät aiheuta jatkotoimenpiteitä.
- b. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun **vuodelle 2022** valtiovarainministeriöstä myönnettyjen valtionavustusten (VN/14629/2021) käytöstä on **raportoitava 31.5.2024 mennessä**. Raportit tulee ohjeiden mukaisesti toimittaa VM:n kirjaamoon.

7. Tiedoksi

Muistutettiin alueita VM:n 6.3. toimittamasta kirjeestä, jolla alueita pyydettiin toimittamaan VM:lle 15.4. mennessä tiedot alkuvuoden aikana euromääräisesti merkittävästi muuttuneista vuoden 2024 talousarviotiedoista. Tietoja käytetään alueiden laskennallisen lainanottovaltuuden laskennassa vuodelle 2025.

8. Muut esille tulevat asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraavan kokouksen ajankohta pe 31.5.2024 klo 13.30-16.00**10. Kokouksen päättäminen**

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.31.